

НЕОБХІДНІСТЬ ФІНАНСОВОЇ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇЇ ПРОВЕДЕННЯ

Боднар О. А.,

канд.екон.наук, асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Миколаївський національний аграрний університет, м.Миколаїв, Україна

Визначено поняття «фінансова реструктуризація». проаналізовано процедури фінансової реструктуризації. Встановлено умови успішності проведення даної процедури; доведено, що процес реструктуризації є необхідним для відновлення ефективності та конкурентоспроможності підприємства.

Ключові слова: *реструктуризація, фінансова реструктуризація, ефективність, конкурентоспроможність.*

Стратегічні цілі організації можуть передбачити певні організаційні та фінансові перетворення з метою подолання низької ефективності роботи компанії, що викликані невідповідністю бізнесу до мінливих вимог ринку. Реструктуризація дає можливість забезпечити подальшу ефективність бізнесу.

Дослідженням проблеми фінансової реструктуризації присвячені роботи вітчизняних та закордонних учених [2; 4-7]. Проте питання залишається актуальним і до нині.

На сьогоднішній день міжнародна практика і досвід проведення реструктуризації в Україні свідчать про те, що реструктуризація це одна з найскладніших управлінських завдань. Реструктуризацію підприємства слід проводити зверху вниз - від цілей підприємства до робіт, завдяки яким реалізується алгоритм досягнення поставлених цілей.

Процедура фінансової реструктуризації фактично є добровільним переговорним процесом між боржником і кредиторами з приводу погодження шляхів реструктуризації грошових зобов'язань боржника і, за потреби, його господарської діяльності в цілому [1]. Так, успішність її проведення лежить не стільки в юридичній площині, скільки залежить від бажання та готовності сторін домовлятися [1].

Для цих цілей Законом № 1414 [1] встановлено такі механізми, як розстрочення виконання грошових зобов'язань, прощення боргу, перегляд розміру процентних ставок та інших умов кредитного договору, відстрочка виконання окремих зобов'язань, надання нового фінансування, залучення нових інвестицій, передача права власності на майно боржника кредитору, конвертація боргу в статутний капітал, реорганізація та структурування бізнесу, зміна керівництва боржника чи структури корпоративного управління боржника тощо.

Реструктуризованими можуть бути всі грошові зобов'язання боржника, що виникли як на договірних, так і на інших підставах, передбачених законодавством, включаючи податки, збори та інші обов'язкові платежі на користь держави [1, 3].

Процедуру фінансової реструктуризації можна розглядати як успішну спробу вирішити проблеми боржника, оскільки окрім нього самого у цьому зацікавлені також усі його кредитори. Також відсутність необхідності звернення до суду у зазначеній процедурі дасть можливість прискорити і підвищити ефективність досягнення бажаного результату.

З метою створення додаткових стимулів для участі у процедурі фінансової реструктуризації положеннями Закону № 1414 [1] передбачено такі вигоди, які полягатимуть у: поліпшенні фінансово-господарської діяльності підприємств-боржників, що опинилися у скрутному фінансовому стані шляхом реструктуризації їх заборгованості; анулюванні (прощенні) кредиторами зобов'язань; списанні частини податкового боргу за затвердженням планом реструктуризації і розстроченні (відстроченні) несписаних сум податкового боргу та грошових зобов'язань; встановленні особливого податкового режиму (звільнення підприємств від податкових зобов'язань з податку на прибуток підприємств, що виникають у зв'язку з прощенням кредиторами частини боргу, та здійснення без ПДВ операцій боржників з реалізації (передання) майна для погашення заборгованості перед кредиторами відповідно до затвердженого плану реструктуризації); захисті від визнання правочинів недійсними.

У свою чергу, для кредиторів механізми фінансової реструктуризації можуть сприяти досягненню позитивного ефекту у вигляді зменшення проблемного портфеля за рахунок отримання задоволення основної частини своїх грошових вимог (на відміну від неотримання грошових коштів взагалі або отримання у значно менших розмірах в результаті проведення процедури банкрутства боржника).

Висновки з проведеного дослідження. Отже, можна констатувати, що процес реструктуризації досить важкий, але необхідний для регулювання процесу, який дозволяє підприємству відновити ефективність і конкурентоспроможність. За умови належної імплементації удосконалених Законом № 1414 механізмів фінансової реструктуризації заборгованості юридичних осіб український бізнес, який наразі має суттєві фінансові проблеми, зможе отримати новий інструмент, спрямований на відновлення господарської діяльності, підвищення платоспроможності та вирішення проблем з ліквідністю боржників за рахунок полегшення їх боргової залежності, надання можливості доступу боржників до фінансування, а також для підтримки стабільності фінансової системи України.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про фінансову реструктуризацію: Закон України від 14.06.2016 № 1414-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-19> (дата звернення: 22.10.2019).
2. Однороженко Т.В. Теоретичне обґрунтування поняття реструктуризації банківського сектору. URL: <http://www.nbuv.gov.ua> (дата звернення: 30.10.2019).
3. Стратегія Національного банку України щодо реструктуризації та реорганізації банків у стані фінансової скрути. Постанова Правління Національного банку України. URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0502500-98> (дата звернення: 30.10.2019)
4. Грищенко В. Світова фінансова криза: діагностика та нові підходи до виживання на фінансовому ринку. *Вісник НБУ*. 2018. № 2. С.20-26
5. Зарицка І. Передумови та особливості прояву сучасної світової банківської кризи. *Вісник НБУ*. 2019. №5. С.21-29.
6. Мельник О. Складові організаційно-економічного механізму розвитку інноваційного підприємства. *Вісник МНАУ*. URL: <http://www.mnau.edu.ua/abstracts/abstracts2012-04-18-20.pdf#page=105> (дата звернення: 30.10.2019)

7. Дзюблюк О. Механізм забезпечення якості ефективності реструктуризації й управління кредитним ризиком банку в період кризових явищ в економіці. *Журнал європейської економіки*. 2019. № 1. С.108-125.

Annotation: *The article analyzes the financial restructuring procedures. The term «financial restructuring». The main prerequisites for enterprise restructuring are systemic changes and low efficiency of companies, organizations or institutions, which are caused by business non-compliance with the changing market requirements. The consequences of such a situation are poor financial performance, lack of working capital, high levels of receivables and payables. The need for restructuring is also possible in successful businesses: modifying business scale or market conditions requires a change in management. It can be stated that here restructuring process is quite difficult, but it is necessary to regulate the process, which allows the enterprise to restore efficiency and competitiveness.*

Key words: *restructuring, financial restructuring, efficiency, competitiveness.*